

**Ομιλία κ. Γιώργου Ζανιά
Προέδρου Δ.Σ Eurobank**

**Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση
Τράπεζας Eurobank Ergasias SA**

Τετάρτη 24 Ιουλίου 2019

Κυρίες και Κύριοι μέτοχοι,

Μετά από μια οδυνηρή δεκαετία, νέα δεδομένα διαμορφώνονται στο οικονομικό περιβάλλον τα οποία επιτρέπουν μια θετική ανάγνωση των ευκαιριών για την ελληνική οικονομία, για τις προοπτικές ανάπτυξής της και για την επιστροφή του βασικού μοχλού της, του τραπεζικού συστήματος, σε συνθήκες κανονικότητας.

Την βελτίωση των προοπτικών πιστοποιούν μια σειρά από εξελίξεις σε κρίσιμους τομείς. Το κλίμα στις διεθνείς αγορές αποτελεί ίσως τον ασφαλέστερο δείκτη. Πιο συγκεκριμένα, οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων σημείωσαν ραγδαία πτώση. Το Ελληνικό Δημόσιο πρόσφατα επέστρεψε στις αγορές αντλώντας κεφάλαια μέσω τριών εκδόσεων ομολόγων ενώ πριν από λίγες μέρες η έκδοση 7ετούς ομολόγου απέσπασε το ιδιαίτερα χαμηλό σε σύγκριση με το πρόσφατο παρελθόν επιτόκιο του 1,9%.

Η πιστοληπτική ικανότητα της χώρας βέβαια παραμένει σημαντικά χαμηλότερα από την επενδυτική βαθμίδα, **αλλά υπάρχει βάσιμη πια προσδοκία επιστροφής σε αυτήν ίσως και μέσα στο επόμενο έτος.**

Παρά την πρόοδο που έχει επιτευχθεί, η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε ένα ακόμη κρίσιμο σταυροδρόμι. Η χώρα κατάφερε, με μεγάλο κόστος, να εξαλείψει τα τεράστια δίδυμα ελλείμματα (δημοσιονομικό και ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών), κατάφερε να κάνει αρκετές μεταρρυθμίσεις αλλά και να αφήσει πίσω της την εποχή που οι αδυναμίες στην εφαρμογή των

προγραμμάτων προσαρμογής οδηγούσαν σε σκέψεις περί εξόδου της Ελλάδας από την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (GRexit).

Οι πρόσφατες εξελίξεις δείχνουν πως μετά από μια σωρευτική απώλεια της τάξης του 26,4% σε όρους πραγματικού ΑΕΠ την περίοδο της κρίσης, η χώρα μπήκε σε ένα μονοπάτι ήπιας ανάκαμψης. Το 2017 το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,5%, ενώ η θετική επίδοση επαναλήφθηκε και το 2018, με ρυθμό αύξησης στο 1,9%. Σύμφωνα με τις πρόσφατες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Ιούλιος 2019), ο πραγματικός ρυθμός μεγέθυνσης για το 2019 και το 2020 αναμένεται στο 2,1% και 2,2% αντίστοιχα. Παράλληλα, το ποσοστό ανεργίας, αν και ακόμη υψηλό, έχει μειωθεί κατά δέκα ποσοστιαίες μονάδες περίπου.

Το δημόσιο χρέος βέβαια παραμένει σε υψηλά επίπεδα – είναι το υψηλότερο μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης – στο 181,1% του ΑΕΠ για το 2018. Τα ποιοτικά του χαρακτηριστικά όμως είναι πολύ καλά. Αν δεν υπήρχε μάλιστα το λεγόμενο cash buffer το χρέος θα ήταν χαμηλότερο κατά τουλάχιστον δέκα ποσοστιαίες μονάδες, ενώ η επίτευξη γρήγορων ρυθμών ανάπτυξης μπορεί να το αποκλιμακώσει γρήγορα.

Η μεγάλη πρόκληση της επόμενης περιόδου είναι η επίτευξη υψηλών και διατηρήσιμων ρυθμών ανάπτυξης. Ρυθμοί ανάπτυξης του 1,5-2%, που επιτεύχθηκαν πρόσφατα, μερικώς μόνον ανταποκρίνονται στο παράθυρο ευκαιρίας που ανοίγεται μπροστά μας μεσοπρόθεσμα και

το οποίο έχει να κάνει με κάποια συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει αυτή τη στιγμή η χώρα μας σε σχέση με άλλες χώρες, κυρίως της Ευρωζώνης. Τα πλεονεκτήματα αυτά έχουν να κάνουν τόσο με τις μεγάλες ευκαιρίες που δημιούργησε η κρίση στη χώρα μας σε όρους αποτίμησης κάποιων επενδυτικών σχεδίων όσο και με το αναπτυξιακό απόθεμα που έχουν δημιουργήσει οι μεταρρυθμίσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της κρίσης και στο πλαίσιο των προγραμμάτων προσαρμογής.

Εξάλλου, και οι άλλες χώρες της Ευρωζώνης που έχουν βγει εδώ και καιρό από μνημόνια έχουν «τρέξει» με αρκετά γρηγορότερους ρυθμούς, παρόλο που η κρίση δεν άφησε επάνω τους το ίδιο αναπτυξιακό απόθεμα. Η Πορτογαλία πχ, μια αρκετά συγκρίσιμη με μας χώρα, ήδη δανείζεται στη δεκαετία με λιγότερο από 0,5% και στην τριακονταετία με λιγότερο από 1,5%. Αυτό βέβαια σημαίνει πως η χώρα μας ακόμη συνδέεται με ένα υψηλότερο country risk.

Η ενεργοποίηση των νέων πλεονεκτημάτων της χώρας απαιτεί την αντιμετώπιση των νέων «δίδυμων» ελλειμμάτων που δημιουργήθηκαν. Τα νέα «δίδυμα» ελλείμματα δεν είναι εκείνα που μας οδήγησαν στην κρίση, αλλά αυτά που προέκυψαν από την κρίση και κυρίως από τον τρόπο που την χειριστήκαμε. Πρόκειται για **το έλλειμμα των επενδύσεων και το έλλειμμα χρηματοδότησης της οικονομίας**. Μάλιστα, τα δύο αυτά ελλείμματα συνδέονται μεταξύ τους, όπως εξάλλου συνδέονται και τα άλλα δίδυμα ελλείμματα που μας οδήγησαν στην κρίση.

Πιο συγκεκριμένα, πριν την κρίση, το ποσοστό των επενδύσεων στο ΑΕΠ της χώρας ήταν πάνω από 20%, όπως εξάλλου συνεχίζει να είναι και σήμερα στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης. Στην Ελλάδα όμως αυτό το ποσοστό σήμερα είναι στο μισό περίπου, δηλαδή κοντά στο 10%. Το πρόβλημα γίνεται μεγαλύτερο όταν λάβουμε υπόψη το δεύτερο έλλειμμα το οποίο προκύπτει: 1^ο από την έλλειψη ικανών αποταμιευτικών πόρων στη χώρα, καθώς η αποταμίευση αποτελεί μονοψήφιο ποσοστό του ΑΕΠ, και 2^ο από το ότι οι τράπεζες δεν έχουν φτάσει ακόμη στο επιθυμητό επίπεδο των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων τους.

Οι τράπεζες δεν μπορούν βέβαια να λύσουν το πρόβλημα της αποταμίευσης στη χώρα. Αυτό εξαρτάται από τους κυβερνώντες οι οποίοι πρέπει να αποκαταστήσουν πλήρως την εμπιστοσύνη στην ελληνική οικονομία και με την ταχεία υλοποίηση ενός μεταρρυθμιστικού προγράμματος να διαμορφώσουν ένα οικονομικό περιβάλλον φιλικό προς την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις, ιδίως τις ξένες οι οποίες αναπληρώνουν και την έλλειψη εσωτερικών αποταμιευτικών πόρων. Χρειάζεται επίσης, μια οικονομική πολιτική που δεν θα ενισχύει μόνο την κατανάλωση αλλά και την αποταμίευση, τις επενδύσεις, την εξωστρέφεια.

Οι τράπεζες, για να αποκαταστήσουν πλήρως τον ρόλο τους πρέπει να καθαρίσουν τα χαρτοφυλάκιά τους και να λειτουργήσουν σε μια οικονομία όπου οι θετικές προσδοκίες την σπρώχνουν σε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης.

Η πρόοδος βέβαια η οποία έχει συντελεστεί, το τελευταίο διάστημα είναι σημαντική. Ήδη το ύψος των εκταμιεύσεων νέων δανείων προς τις επιχειρήσεις έφτασε σχεδόν στο 1 δις ευρώ σε μέση μηνιαία βάση το 2018. Και βέβαια πρέπει και αναμένεται να επιταχυνθεί γιατί αυτό που λέμε *creditless growth* δεν μπορεί να πάει μακριά την ανάπτυξη. Συνθήκες ισχυρής ανάπτυξης μάλιστα θα βοηθήσουν σημαντικά και το τραπεζικό σύστημα να ολοκληρώσει τη διαχείριση των προβλημάτων που κληροδότησε η κρίση, και κυρίως το πρόβλημα των **μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων**. Οι συστημικές τράπεζες έχουν κάνει σημαντική πρόοδο και το 2018 επέστρεψαν όλες σε λειτουργική κερδοφορία – κάτι που η Eurobank βέβαια είχε επιτύχει από το 2017. Οι στόχοι που είχαν τεθεί σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για τη μείωση του αποθέματος ΜΕΑ επιτεύχθηκαν στο σύνολό τους και η στοχοθεσία αναθεωρήθηκε με πιο φιλόδοξους στόχους. Ωστόσο, σύμφωνα με την ΕΚΤ, ο δείκτης ΜΕΑ είναι σήμερα 41,4%, και η μείωση που έχει προδιαγραφεί, στο 20% στο τέλος του 2021, οδηγεί και πάλι σε μέσο ποσοστό σημαντικά μεγαλύτερο από τον αντίστοιχο μέσο όρο της Ευρωζώνης. Εδώ, οι διαφορές μεταξύ των Τραπεζών είναι σημαντικές και, όπως θα εξηγήσει και ο Διευθύνων Σύμβουλος, η Eurobank σε αυτόν τον τομέα ξεχωρίζει.

Όσον αφορά την ρευστότητα του συστήματος, έχει υπάρξει σταδιακή αλλά σημαντική αύξηση των εγχώριων καταθέσεων, κατά 5,6% μέσα σε ένα χρόνο στα €135,3 δις

τον Μάιο 2019, από €128,1 δις τον Μάιο 2018. Το βελτιωμένο μακροοικονομικό περιβάλλον, η βελτιωμένη πρόσβαση του τραπεζικού συστήματος στην διατραπεζική αγορά και η επιστροφή των καταθέσεων συνέβαλλαν μεταξύ άλλων και στον μηδενισμό του δανεισμού από τον μηχανισμό EIA της Τραπέζης της Ελλάδος, ήδη από το τέλος του 2018.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, η Eurobank βρίσκεται σε άριστη θέση να πρωταγωνιστήσει στο νέο κύκλο της οικονομίας και του τραπεζικού συστήματος. Η Τράπεζα, ύστερα και από την πρόσφατη συγχώνευση με τη Grivalia, έχει θωρακίσει την κεφαλαιακή της βάση, διαθέτοντας τον ισχυρότερο δείκτη συνολικών κεφαλαίων στον κλάδο, 18,2%, σημαντικά υψηλότερο από το μέσο όρο του κλάδου στην Ελλάδα (15,51%) αλλά υψηλότερο και από το μέσο όρο της Ευρωζώνης (17,99%). Διαθέτει, επίσης, ένα δοκιμασμένο επιχειρηματικό μοντέλο, που παράγει σταθερή κερδοφορία. Ο στρατηγικός σχεδιασμός της Διοίκησης χαρακτηρίζεται από συνέπεια, ρεαλιστικούς στόχους και ξεκάθαρο εφαρμοστικό σχέδιο. Η Διοίκηση έχει την πλήρη στήριξη του Δ.Σ. στην επιλογή της εμπροσθοβαρούς εξυγίανσης του ισολογισμού, που θα επαναφέρει τα βασικά οικονομικά δεδομένα της Τράπεζας σε επίπεδα απολύτως συγκρίσιμα με εκείνα των αντίστοιχων τραπεζικών οργανισμών της Ευρωζώνης με χρονικό πλεονέκτημα έναντι του εγχώριου ανταγωνισμού. Η εξέλιξη αυτή θα είναι καθοριστική για τη δυνατότητα της Τράπεζας να κινηθεί επιθετικά για τη βελτίωση της θέσης της και των μεριδίων αγοράς, ιδιαίτερα στους τομείς που

έχουν τεθεί ως στρατηγικές προτεραιότητες, και να διασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη κερδοφορία του οργανισμού και τη δημιουργία αξίας για τους μετόχους του.

Αγαπητοί Μέτοχοι,

Κλείνοντας, θα ήθελα να επαναλάβω πως η Ελληνική Οικονομία διαθέτει δυναμικό ανάπτυξης σημαντικά ταχύτερης από τη σημερινή. Η Eurobank, από την άλλη πλευρά, διαθέτει τον κατάλληλο στρατηγικό σχεδιασμό, ικανή Διοίκηση και ένα εξαιρετικό ανθρώπινο δυναμικό ώστε να αξιοποιήσει στο έπακρο τις ευκαιρίες που δημιουργούνται καθώς η Ελλάδα αφήνει πίσω της την περίοδο της κρίσης. Είμαι βέβαιος ότι αξίζουν και πως θα έχουν την πλήρη στήριξή σας σε αυτό.

Σας ευχαριστώ πολύ.